

Jagt, hans Fader var berettiget til. Jeg lader det staa aldeles ubørt, om Underdommeren, med eller uden Tøse, har idømt ham denne Mulct af 4 Rbd., men det er vist, at Dommen ikke har Hensyn til nogen af de Paragrapher, som skulle være Gjenstand for den foreslaaede nye Lov. Jeg skal imidlertid, da jeg ikke troer, efter Omstændighederne, at behøve at lægge synnerlig videre Vægt paa denne Doms Fortolkning, ikke opholde mig derved. Den ærede Forslagsstiller er altfor kløgtig og indsigtsfuld til ikke at erkende, at det ikke gaaer an at sige, at Domstolene have givet en urigtig Lovfortolkning Medhold, fordi en eller anden Politidommer har fulgt en saadan Fortolkning; han har et altfor klart Blik paa Forholdene til ikke at indsee, at det umuligt kan være nogen Grund til at give en ny Lov; det er ikke igjennem Lovgivningen, man skal komme Dommere tilhjælp, der afgive urigtige Fortolkninger i deres Domme. Han har rigtignok sagt, at en Politiretsdom i Sager, hvis Gjenstand ikke er fulde 10 Rbd., er en Høiesteretsdom, og dette synes ved første Blik meget flaaende, men det er uden al Betydning i den Retning, hvorom der her bliver Spørgsmaal. Det kan ikke nægtes, at den assagte Politiretsdom, naar den er uspøkket, i den Sag, som ved den er paa kjendt, kan ereqværes som Høiesteretsdom, saafremt ellers Intet er i Veien derfor; men det har, som sagt, ingen Betydning i den Retning, vi her omtale, thi Høiesteretsdommen har en anden Virkning; som en Dom af Landets øverste Domstol indeholder den en Fortolkning af den paa gjældende Lov, hvorved de øvrige Domstole i Regelen ville ansee sig bundne, naar de skulle paa kjende lignende Tilfælde, og derfor kan det være, at, naar en Høiesteretsdom fortolker en Lov saaledes, at Fortolkningen i practisk Henseende maa ansees for mindre ønskelig, kan dette give Anledning til at corrigere den ældre Lov ved en ny. Men en Politiretsdom har aldeles Intet af den Character, som en Høiesteretsdom saaledes har. Idet jeg imidlertid saaledes har udtalt de Grunde, hvorfor jeg troer, at man ikke bør gaae ind paa at lade en Lov, som den foreslaaede, emanere, vil jeg ogsaa med største Bestemthed udtale, at jeg holder mig

fuldkomment overbevist om, at der bør sørges for, at Jordbrugerne ikke, paa Grund af vrang Fortolkning fra en Godseiers og urigtig Fortolkning fra en Underdommers Side, skal komme til at miste Afgangen til den fuldstændige Nydelse af den Ret, som Loven af 25de Martz s. A. giver ham, en Ret, der er saa vigtig, at Loven endog bestemmer, at den ikke maa lide nogen Indfrankning ved Contract; men jeg troer, at der er en anden Bet., end igjennem en ny Lov, ad hvilken Formaålet kan opnaaes. Skulde det vise sig, at nogen Dommere antog et Resultat stridende imod det, som ved en rigtig Fortolkning alene kan bringes ud af de vedkommende Paragrapher i Loven af 25de Martz s. A., saa maa der sørges for, at en saadan Dom bliver prøvet i Høiesteret. Man indvender ikke, at det vil være forbunden med Vanskelighed og Vidtløftighed; der er ingen Tvivl om, at, netop efter de Forhandlinger, hvortil den ærede Forslagsstiller's Udkast har givet Anledning her i Salen, vil den høitærede Indenrigsminister finde det magtpaaliggende, at urigtige Fortolkninger af den omhandlede Art ikke skaffe sig Indpas, og der kan heller ikke være Tvivl om, at Justitsministeren vil meddele de fornødne Bevillinger, navnlig s. Ex. fri Proces og i Henseende til Mangel af summa appellabilis, og at det vilde give Afgang til, at Sagen kunde bringes ind for Høiesteret. Skulde da Høiesteret, hvad der vel neppe vil være tvivlsomt, komme til den Fortolkning af Loven, der nu er bleven fremhævet som den ene rigtige, saa er der en Bet., som kan betrædes af vedkommende Ministerium, og som i enkelte Tilfælde tidligere har været brugt, nemlig at indhente Oplysning fra Høiesteret angaaende det antagne Resultat, og bestemt gjøre det paa en saadan Maade, at det kan komme til almindelig Kundskab, hvad Høiesteret har antaget angaaende Lovens Fortolkning. Jeg troer, at man herved vil komme til at gjøre en Ende baade paa Godseiers vrang Fortolkning og paa en urigtig Fortolkning af Loven fra Domstolens Side. Der vil ogsaa ad den Bet. kunne faaes en Afgørelse med Hensyn til de Tilfælde, der i en mere speciel Retning maatte kunne underkastes Tvivl. Jeg har nærmest for Die den Dvæ-